

Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR ze dne 22.12.1972, sp. zn. 4 Cz 87/72, ECLI:CZ:NS:1972:4.CZ.87.1972.1

Číslo: 37/1974

Právní věta: Objevení zůstavitelova majetku nebo dluhu po právní moci rozhodnutí, jímž bylo řízení o dědictví skončeno, není důvodem obnovy řízení o dědictví (§ 24 not. ř.), nýbrž provedení dědického řízení o tomto nově objeveném majetku nebo dluhu (§ 47 not. ř.). Prohlášení o odmítnutí nebo neodmítnutí dědictví se vztahuje na celé dědictví po zůstaviteli, tedy i na majetek nově objevený.

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 22.12.1972

Spisová značka: 4 Cz 87/72

Číslo rozhodnutí: 37

Číslo sešitu: 5

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Dědění, Dodatečné projednání dědictví, Obnova řízení

Předpisy: 95/1963 Sb. § 24
§ 47

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 37/1974 sb. rozh.

Objevení zůstavitelova majetku nebo dluhu po právní moci rozhodnutí, jímž bylo řízení o dědictví skončeno, není důvodem obnovy řízení o dědictví (§ 24 not. ř.), nýbrž provedení dědického řízení o tomto nově objeveném majetku nebo dluhu (§ 47 not. ř.).

Prohlášení o odmítnutí nebo neodmítnutí dědictví se vztahuje na celé dědictví po zůstaviteli, tedy i na majetek nově objevený.

(Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR z 22. 12. 1972, [4 Cz 87/72](#))

Zůstavitel J. S. zemřel bez zanechání závěti; dědici ze zákona byli manželka a syn zůstavitele.

Podle protokolu o předběžném šetření, sepsaném v řízení před státním notářstvím, patřilo do dědictví pouze bytové zařízení do tří místností a staré šatstvo a prádlo. Podle rozhodnutí státního notářství ve smyslu ustanovení § 37 odst. 1 not. ř. činila obecná cena majetku zůstavitele 650 Kčs, dluhy 200 Kčs a čistá hodnota dědictví 450 Kčs. Dědici, kteří dědictví neodmítli, uzavřeli dohodu, podle níž veškerý majetek převzala manželka zůstavitelova, aniž by něco vyplácela druhému dědici.

Státní notářství v Liberci dohodu schválilo a potvrdilo podle ní nabytí dědictví. Všechna uvedená rozhodnutí nabyla právní moci.

Po skončení řízení o projednávání dědictví bylo dodatečně zjištěno, že do dědictví patří také polovina domu čp. 63 v O. s pozemky parc. č. 69, 105/2, 106/1, 106/3, 105/1, 105/3 a 104/1, poněvadž původní rozhodnutí, jímž uvedené nemovitosti přešly podle ustanovení vládního nařízení č. 15/1959 Sb. do vlastnictví československého státu, bylo rozhodnutím finančního odboru KNV v Ú. zrušeno. Nemovitost byla znalcem oceněna částkou 45 936 Kčs, do dědictví patřila polovina této hodnoty, tj. 22 968 Kčs; současně však dědictví zatěžovala i polovina pohledávky, kterou uplatnil Bytový podnik města L. v částce 181 362 Kčs (spočívající ve vynaložených nákladech na údržbu a rekonstrukci objektu).

Po objevení nového majetku a dluhů navrhli účastníci povolení obnovy řízení o projednání dědictví s tím, že při jejich prohlášení, že dědictví neodmítají, jim nebyla známa pohledávka Bytového podniku v L.

Státní notářství v Liberci jejich návrhu vyhovělo a povolilo obnovu řízení o projednání dědictví po zůstaviteli J. S.

V dalším průběhu řízení o dědictví dědička D. S. v zastoupení obou dědiců prohlásila, že dědictví odmítá, a současně prohlásila, že odmítá dědictví i za nezletilého D. S., syna druhého z dědiců M. S. Toto odmítnutí dědictví bylo schváleno rozsudkem příslušného soudu péče o nezletilé děti.

Státní notářství v Liberci pak vydalo rozhodnutí, jímž potvrdilo, že dědictví po zůstaviteli J. S. připadá československému státu.

Nejvyšší soud ČSR rozhodl o stížnosti pro porušení zákona, kterou podal ministr spravedlnosti ČSR, tak, že rozhodnutím státního notářství o povolení obnovy řízení a o připadnutí dědictví státu byl porušen zákon.

Z odůvodnění:

Podle ustanovení § 24 not. ř. je ve věcech pravomocně skončených přípustná obnova řízení před státním notářstvím s výjimkou rozhodnutí, jejichž zrušení nebo změny lze dosáhnout podle tohoto zákona jinak. Takovým rozhodnutím, jehož změny lze dosáhnout i jinak, je i rozhodnutí podle ustanovení § 37 not. ř., poněvadž objeví-li se po právní moci rozhodnutí, jímž bylo řízení o dědictví skončeno, nějaký zůstavitelův majetek nebo dluh, provede státní notářství o tomto majetku dědické řízení (§ 47 not. ř.). Skutečnost, že po skončení řízení o projednání dědictví po zůstaviteli J. S. vyšel najevo další majetek i dluhy, nemohla být tedy důvodem pro povolení obnovy řízení, ale státní notářství mělo postupovat podle ustanovení § 47 not. ř.

Pokud pak státní notářství vycházelo z názoru, že v důsledku povolení obnovy řízení budou mít dědici znovu možnost se vyjádřit, zda dědictví odmítají či nikoliv, nemá tento názor v zákoně oporu. Podle ustanovení § 467 o. z. nelze prohlášení o odmítnutí dědictví odvolat a totéž platí, prohlásí-li dědic, že dědictví neodmítá. Toto prohlášení a jeho důsledky se vztahuje na celé dědictví, tedy i na majetek nově objevený.

V řízení o dědictví po zůstaviteli J. S. prohlásili dědici po poučení do protokolu u státního notářství, tedy v náležitě formě, že dědictví neodmítají. Nemohli proto účinně bez ohledu na to, že byl objeven nový majetek a dluhy, o nichž v době svého prohlášení nevěděli, změnit toto prohlášení tak, že dědictví odmítají. Za této situace tu tedy nebyl zákonný podklad ani pro vydání rozhodnutí o připadnutí dědictví státu.

Uváděnými rozhodnutími státního notářství byl porušen zákon v ustanoveních § 24 a § 47 not. ř. i § 467 a § 462 o. z.